

Framhald av síðu 13

kreppu. Henda kreppan hevur sjálvandi eisini rakt Bacalao, sum tó enn hevur megnað at halda framleiðsluna gangandi.

Hetta er ikki fyrsta kreppan hjá Bacalao, men hinar kreppurnar megnaði virkið at yvirleva við eykalánum, uttan at tað tó kostaði banka ella tí almenna nákað.

Sum stóðan er, hevur Bacalao brúk fyri hjálpi og Sjóvinnubankin, sum var føroyski samstarvsbankin hjá Handilsbankanum og seinni yvirtók bankaviðurskiptini við Bacalao, hevur eisini jattað at hjálpa partafelagnum, men undir tí avgjördu treyt, at virkisbygnigar vórðu seldir bankanum, sum síðani seldi teir víðari til monopolfelagið.

Vit høvdu vónir um og høvdu væntað, at ein onnur loysn fektst og vit royndu at fáa fígging til ein part av virkseminum úr Schweiz og Danmark fyri at sleppa undan monopolum, men til fánýt.

Vit royndu eisini at fáa fígging í Føroyum og søktu Arbeidsmannafelagið og Býráðið um at fígga ein part av framleiðsluni, men tey svareðu okkum ikki.

Hóast vit royndu tað vit megnaðu at halda virkið uttan fyri monopolfelagið, sum vit framvegis halda er landskæðiligt, varð gjørt heilt greitt fyri okkum, at vit í veruleikanum einki val høvdu.

Framhaldandi noktan vildi tí fara víðsæ, at virkið varð stongt og at tíð mistu arbeidd.

Siga ongunum upp

Vit vita, at tað eru sterkar røddir frammi, sum mæla til at niðurlægja tað vanliga flakavirki á Bacalao og um vit høvdu latið virkið farið, er tað heilt greitt, at tað vildi flakavirkið ikki latið upp aftur undir monopolum.

Vit valdu tí at fara undir samráðingar við bankan og gjördu m.a. beinanvegin greitt, at P/f Bacalao ikki segði fólkunum upp.

Bankin segði seg ikki kunna taka stöðu, tí avgerðin var hjá móðurfelagnum. Hetta felag hevur, sum tit

jú vita, síðani blankt avvíst at yvirtaka nákað fólk.

Henda stöða er bæði lögín og tápulig, tí tit eru neyðug fyri raksturinn av virkinum, men eisini tí, at stjórin í monopolum alment hevur sagt seg trúgva, at eitt virki hevur eina sál.

Tað er møguligt, men tað er heilt víst, at eingin sál er í nøkrum betongveggum ella í nøkrum (týskt framleiddum) flakamaskinum, so einasta sál, ið kann vera í einum virki er fólk ið har arbeiddir og tað er hesa sál, sum monopolið einki vil hava við at gera.

Við ikki at siga tykkum úr starvi og at hava havt virkið koyrandi fram til dagin í dag, vóna vit at hava gjørt tað sindrið fyri tykkum, sum vit undir núverandi umstøðum hava kunnað gjørt.

Virðing

Um tað er til nakra nyttu, vil bert komandi tíðin vísa, men tað er okkara inniliga vón, at nýggju eigarnir og leiðararnir av virkinum vísa tykkum ta virðing, ið tit hava uppið og framhaldandi lata tykkum arbeiða her á virkinum.

Hetta virkið, sum vit nú lata frá okkum er eitt livandi virki og vit vildu ynskt at havt ábyrgdina framyvir og tryggja framhaldandi arbeiði her, men ábyrgdin er nú hjá øðrum, sum tí eisini mugu taka fulla ábyrgd av tí lagnu, sum virkið fær undir monopolum.

Nú vit lata ábyrgdina av virkinum frá okkum, vilja vit takka øllum tykkum, ið hava arbeiðt her í styttri ella longri tíðarskeið.

Ein serstøk tøkk til tykkara, sum hildu á at arbeiða her øll tey árin, tá byggingin og aðrar vinnur her á landi orsakað av vitleysum ætlanum, ábyrgdarleysum lands- og kommunupolitikum, bankunum og danskum kreditføløgum, bjóðaðu væl hægri lønir enn fiskivinnan var før fyri at lata.

Nevndin
Aksel Hansen
Esmar Fuglø
Martin Clementsen
Poul Hansen

Dagsglæman, Vágur

Møtir í dag kl. 15.30 í Meinigheitshúsinum.

KFUK

Várgleði møtir í dag kl. 16.00.

Meinigheitshúsið Tórshavn

Í kvöld kl. 20.00: Bíltilíni um Gal. 3, 15–29.

VITIN, Århus

Oktoberfundur, við luttøku úr m.a. Keypmannahavn av John Petersen, verður leygarðagin tann 30. okt. kl. 13.30 í felagshúsinum »Stenhytten» Stenaldervej. Børnini hoyra um Jesu prædikur.

Øll eru vælkomin. Byrjað verður við einum bita, og um kl. 17 verður kaffi. VITIN, tlf. 08624-5373.

Jólafundurin hjá Vitanum verður 4. des.

Minningarorð um Ásbjørn Joensen, løgtingsmann

Seinasta hósdag komu deyðsboðini av Ásbjørn Joensen, løgtingsmanni og fyrrverandi landsstýrismanni.

Báðar teir fyrstu dagarnar í vikuni var Ásbjørn til arbeiðis. Mánadagin var hann í sínum dagliga yrki á tekniska skúlanum í Klaksvík. Týsdagin var hann við í sera truplum politiskum samráðingum, um tey krepputøk, sum vórðu lögð fyri lögtingið miðskeiðis í farnu viku. Hann sat við samráðingarborðið í Tinganesi, tá boð so bráðliga vóru eftir honum, seinna partin seinasta týsdag.

Ásbjørn Joensen var borin í heim í Skálavík tann 11. juli 1927 og sostatt 66 ára gamal nú hann flutti. Foreldur hansara vóru Sunneva, fødd Olsen og ættað úr Húsavík, og Joen Pauli Joensen úr Klaksvík. Sunneva var jarðamóður og Palli – soleiðis varð faðir Ásbjarnar vanliga kallaður – var jarnsmiður. Tey bygdur sær heim sunnanvert Vágstún. Soleiðis kom Ásbjørn at slíta sínar barnaskógvar í sjálvum miðdeplinum í Klaksvík.

Ásbjørn giftist við Karin Waag. Foreldur hennara vóru Maria, ættað úr Garði á Eiði, og Hans Waag, bóndi í Tunghúsinum í Vági. Tunghúsið, ið sostatt var barnaheimið hjá Karin, var norðanvert Vágstún. Hetta merkir, at tey bæði – Ásbjørn og Karin – vuku upp lið um lið heimi við Vágstún og við tann gamla søguliga tingstað hjá norðingum. Børnini í hjúnalagnum hjá Ásbjørn og Karin eru tvey. Tey eru dótturin Anikka og sonurin Jan.

Í 1951 tók Ásbjørn Joensen maskinmeistarar-

prógv á Københavns Maskinmesterskole og í 1959 gjordist hann verkfrøðingur frá Københavns Teknikum. Miðskeiðis í sektiárunum flutti Ásbjørn, Karin og børnini aftur til Føroya og í 1966 tók Ásbjørn við starvinum sum stjóri á tekniska skúlanum í Klaksvík. Við undantak av teimum báðum árunum hann var landsstýrismaður røkti hann hetta starv til livstráðurin nú so bráðliga varð kvettur.

Við liv og sál, við miklum ágrýtni og skynsemi røkti Ásbjørn sítt starv sum leiðari á skúlanum. Byggingarverkið, sum hysir skúlaheiminum og tekniska skúlanum í Klaksvík og innihaldið í hesum skúla, bera boð um, at tað var ein ágrýtin, djárvur og iðin undan-gongumaður, ið ruddi slóð fyri hesum skúla. Handverk, iðnaður og útbúgvingar í sambandi við handverk og iðna, høvdu eisini hansara størsta áhuga.

Men Ásbjørn hevði eisini stóran áhuga fyri samfelagsviðurskiptum sum heild. M.a. hevði hann stóran áhuga fyri kommunalviðurskiptum. Í 1966 varð hann valdur í kommunustýrið fyri Klaksvíkar kommunu. 1. januar 1967 tók hann við sum kommunustýrisformaður og varð sitandi sum formaður í kommunustýrinum tey næstu tvey árin. Ásbjørn var limur í kommunustýrinum (seinni býráðnum) í tilsamans 14 ár. Frá 1. januar 1967 til 31. desember 1980.

Í 1968 tók Ásbjørn Joensen stig til at stovna Føroya Kommunufelag og varð hann eisini fyrsti

formaðurin í hesum felag. Hetta starv røkti hann í fjóra ár. Hann legði frá sær tá hann gjordist landsstýrismaður í 1972. Ásbjørn var sumleiðis limur í stýrinum fyri SEV í fjóra ár. Har sat hann frá 1977 til 1981. Frá 1978 til 1981 var hann formaður í SEV-stýrinum.

Í 1972 kom Ásbjørn Joensen uppi landspolitik. Hetta hendi í september 1972, tá hann tók við sum landsstýrismaður, eftir at partamaður hansara, Sámal Petersen, sáli, ynskti at leggja frá sær vegna aldur. Ásbjørn var landsstýrismaður í m.a. kommunumálum, skúla- og mentamálum. Á lögtingsvalinum í 1974 varð Ásbjørn Joensen valdur lögtingsmaður. Hann varð afturvaldur í 1978, 1980, 1984 og í 1990.

Á tingi hevur Ásbjørn Joensen røkt nógv týðandi álitisspør. Eitt heilt valskeið var hann formaður í lögtingsins rættarnevnd. Hetta var í einum valskeiði, tá serliga tann nevndin viðgjörði sera nógv stórmál. Hann hevur fleiri ferðir verið limur í lögtingsins fíggarnevnd. Og nú hann legði frá sær var hann formaður í almanna- og heilsunevndini. Hann var limur í fíggarnevndini, fiskivinnunevndin og iðnaðarnevndini.

Ásbjørn Joensen røkti eisini fleiri álitisspør uttan fyri lögtingið. M.a. var hann formaður í nevndini fyri Smyril-Line. Hann sat eisini sum formaður í stýrinum fyri Klaksvíkar Sjúkrahús. Og hetta – Klaksvíkar Sjúkrahús – var eitt av hansara stóru hjartamálum. Hann hevur fleiri ferðir fyrr verið á-

vikavist limur og formaður í sjúkráhusstýrinum.

Persónliga kom eg at samstarva við Ásbjørn Joensen í tilsamans 17 ár. Tey fyrstu fimm árin var okkara samstarv í Klaksvíkar býráð. Síðani hava vit samstarvað í landspolitikki í 12 ár. Ásbjørn var sera góður at samstarva við. Hann viðgjörði málini í stórum álvara. Men samstundis var hann hugnaligur og skemtingarsamur av lyndi. Tí fólgi teg altíð væl saman við honum.

Ásbjørn Joensen var hugsjónarmaður. Hann hevði síni greiðu og avgjörðu sjónarmið. Tú var ongantíð í iva um hvar tú hevði hann. Hann hevði síni serstøku hjartamál. Teimum stríddist hann fyri. Hann var altíð fúsar til verka. Hann spardi ikki seg sjálván. Tá tað ráddi um at fáa síni sjónarmið fram, var hann ofta avgjörður, og við hvørt gav tað eisini úrslit. Vit sakna teg, Ásbjørn. Vit sakna títt serstaka politiska snið. Tína arbeidsorku. Tíni sjónarmið. Títt hugnaliga og skemtingarsama lyndi. Ja, vit fara at sakna tína persónligheit ímillum okkum. Men saknurin er sjálvandi størstur hjá tínum næstu. Hjá Karin, børnunum, versoninum og abba-børnunum. Okkara tankar leita til teirra. Vit ynskja teimum Harrans ríku signing og troyst í hesum tungu døgum.

Vit drýpa høvur í virðing og lýsa frið yvir minnið um Ásbjørn Joensen.

Klaksvík, 23. okt. 1993
Vilhelm Johannesen